

1959. évi 32. törvényerejű rendelet

a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a határvidék vízgazdálkodási kérdéseinek szabályozása tárgyában Bécsben, az 1956. évi április hó 9. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről

(A megerősítő okiratok kicserélése Budapesten, 1959. évi július hó 31-én megtörtént.)

1. § A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a jelen törvényerejű rendelettel kihirdeti a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a határvidék vízgazdálkodási kérdéseinek szabályozása tárgyában Bécsben, az 1956. évi április hó 9. napján aláírt egyezményt.

2. § Az 1. §-ban említett egyezmény magyar nyelvű szövege a következő:

„Egyezmény

a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Népköztársaság között a határvidék vízgazdálkodási kérdéseinek szabályozása tárgyában

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa
és
az Osztrák Köztársaság Elnöke

elhatározták, hogy a határvidék mindkét országot érintő vízgazdálkodási kérdéseit - különösképpen a határvidék vizein a vízi munkák tervezését, kivitelezését, ideértve azok fenntartását - szabályozzák és evégből Egyezményt kötnek.

Meghatalmazottaikat kinevezték, akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásuk kicserélése után az alábbi Egyezményt kötötték.

1. Cikk

Az egyezmény hatálya

Az Egyezmény hatálya kiterjed:

1. A határmenti vizekre, vagyis
 - a) a vizeknek azokra a szakaszaira, amelyek Magyarország és Ausztria között határt képeznek, vagy amelyek mentén a határ húzódik (szorosabb értelemben vett határvizek),
 - b) a határt metsző, továbbá a határral szomszédos és mindkét ország területén az államhatár vonalától számított hat-hat kilométer sávban levő vizekre.
2. A határvidéken (1. pont) levő vízi építményekre, művekre és berendezésekre.
3. A vízfolyásoknak azokra a szakaszaira, továbbá azokra a vízi építményekre, művekre és berendezésekre, amelyeket a jelen Egyezmény *I. számú melléklete* sorol fel, vagy amelyeket a jövőben a Magyar-Osztrák Vízügyi Bizottság (12. Cikk) ilyennek nyilvánít.

2. Cikk

Általános kötelezettségek

(1) A Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy a határvizeken (1. Cikk 1. pont) egyoldalúlag - a másik Szerződő Fél hozzájárulása nélkül - nem tesznek olyan intézkedést és nem végeznek olyan munkát, amely a Szerződő Felek valamelyikének területén a vízügyi viszonyokat hátrányosan befolyásolná. A hozzájárulást csak kellően alátámasztott indokok alapján lehet megtagadni.

(2) Az előző bekezdésben meghatározott kötelezettség nem terjed ki azonban az olyan helyi jelentőségű intézkedések megtételére, vagy munkák elvégzésére, amelyek a másik Szerződő Fél területére hátrányos befolyást nem gyakorolnak.

(3) Az (1) bekezdésben megállapított kötelezettségek a vízfolyásoknak az 1. Cikk 2-3. pontjában meghatározott szakaszaira, vízi építményekre, művekre és berendezésekre is irányadók.

(4) A Szerződő Felek kötelezik magukat arra is, hogy a vizeknek az 1. Cikkben meghatározott határvidéken kívül eső szakaszain tervezett intézkedéseket és munkákat a Bizottságban (12. Cikk) még a vízjogi engedélyezési eljárás lefolytatása előtt megtárgyalják. Ezekre vonatkozóan a Bizottságnak lehetőség szerint egyetértést kell kialakítani. Megegyezés hiányában a 16. Cikk (2) bekezdésében foglaltak szerint kell eljárni.

(5) Szerződő Felek a szorosabb értelemben vett határvizek (1. Cikk 1. a) pont) mesterséges beavatkozással nem növelt természetes vízhozamának felerészével - a szerzett jogok sérelme nélkül - szabadon rendelkeznek.

(6) A határt metsző vízfolyások mentén feljebb fekvő állam a Bizottság által megállapított és a másik állam területére átfolyó természetes kisvízhozamot egyharmadánál többel nem csökkentheti.

(7) A határmenti vizek szennyezéstől való megóvása érdekében a Szerződő Felek törekednek arra, hogy gyárak, bányák, ipari vállalatok és hasonló üzemek, valamint lakótelepülések szennyvizet ezekbe a vizekbe csak megfelelő tisztítás után vezethessenek. Ilyen jellegű új művek építésénél a szennyvizek kellő tisztításának kötelezettségét elő kell írni.

3. Cikk

Fenntartási kötelezettség

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy az 1. Cikkben körülírt vizeket, vízi építményeket, műveket és berendezéseket jó állapotban fenntartják és azokon a szükséges javításokat elvégzik.

4. Cikk

A fenntartások végrehajtása

(1) A Szerződő Felek a saját területükön levő határvizek, ezek szabályozási művei és egyéb vízi építmények fenntartásáról maguk gondoskodnak.

(2) A Szerződő Felek gondoskodnak a saját területükön levő és a másik Szerződő Fél érdekeit szolgáló - vízjogi engedély, vagy külön megállapodás alapján létesített - vízi műtárgyak, vízfolyások és csatornák fenntartásáról is.

(3) A határvizek medrének és partjainak a szükséghez képest évenkénti tisztogatását saját területén mindegyik Szerződő Fél általában maga végzi. E munkák kivitelezésének közös eljárási módját - különösen a határmenti szakaszokat illetően - és az évenkénti tisztogatás szükségességét a Bizottság határozza meg.

5. Cikk

Tervezés

(1) A vízi építési munkák terveinek kidolgozásánál a Bizottság által megállapított irányelvek alkalmazandók.

(2) A saját területen végrehajtandó vízi építési munkák tervét az érdekelt Szerződő Fél maga készíti el. A mindkét Szerződő Fél területére kiterjedő vízi építési munka tervét a Bizottság által kijelölt Szerződő Fél készíti.

(3) A Bizottság gondoskodik arról, hogy a tervezéshez szükséges adatokat a Szerződő Felek egymásnak kölcsönösen rendelkezésére bocsássák, vagy a tervezéshez szükséges együttműködés egyéb alkalmas módon megtörténjék.

6. Cikk

A munkák végrehajtása

- (1) A szabályozási és egyéb vízi munkákat saját területén általában mindegyik Szerződő Fél maga hajtja végre.
- (2) Az olyan munkák végrehajtásáról, amelyekkel kapcsolatosan a másik Szerződő Felet költségviselés terheli - ideértve a nagyobb méretű fenntartási munkákat is - a Bizottság határoz.
- (3) A mindkét Szerződő Fél területén végrehajtandó, de műszaki és gazdasági okokból a Szerződő Felek által önállóan el nem végezhető munkák kivitelezésének módjára a Bizottság határozata az irányadó.

7. Cikk

Költségek

- (1) A saját területén végrehajtandó és kizárólag saját érdekeit szolgáló szabályozási és egyéb vízi munkák tervezésének és kivitelezésének költségeit mindkét Szerződő Fél maga viseli.
- (2) A mindkét Szerződő Fél érdekeit szolgáló vízi munkák tervezésének és kivitelezésének költségeit, tekintet nélkül arra, hogy a munkák csak az egyik, vagy mindkét Szerződő Fél területén kerülnek végrehajtásra, a Szerződő Felek érdekeltségük arányában viselik.
- (3) Az egyik Szerződő Fél területén végrehajtandó, de kizárólag a másik Szerződő Fél érdekeit szolgáló vízi munkák tervezésének és kivitelezésének költségeit egyedül az érdekelt Szerződő Fél viseli.
- (4) A kivitelezés költségeibe a felmérés, az anyagszállítás és az építésvezetés költségei is beletartoznak.
- (5) A vízi művek fenntartásával és üzemelésével kapcsolatos költségek viselésére is az (1)-(3) bekezdésben foglalt rendelkezések az irányadók.
- (6) Azoknak a költségeknek a viseléséről, amelyeknek megosztására külön szabályozás nincs, az előző bekezdésekben meghatározott alapelvek megtartásával a Bizottság határoz.
- (7) A jelen Egyezmény *II. számú mellékletében* felsorolt vízfolyásokon és műveken végzett munkák költségeinek viselésére a mellékletben meghatározott százalékos felosztási arány az irányadó, feltéve, hogy az (1)-(3) bekezdésben foglalt alapelvekkel nem ellenkezik és a vízviszonyokban lényeges változás nem állott be.

8. Cikk

A költségek megtérítése

- (1) A mindkét Szerződő Fél érdekét szolgáló, vagy az egyik Szerződő Fél által kizárólag a másik érdekében végzett vízi munkák költségeit a tárgyévét követő év május hó végéig el kell számolni és a következő év június hó végéig ki kell egyenlíteni.
- (2) A leszámolás úgy történik, hogy az egyenértékű munkateljesítményeket és anyagokat lehetőleg természetben kell elszámolni.
- (3) Az elszámolás eredményeként az egyik Szerződő Fél javára mutatkozó követelést általában pénzben kell kiegyenlíteni. A kiegyenlítés akkor is pénzben történik, ha az egyenértékű munkateljesítmények és anyagok természetbeni elszámolása nem lehetséges.
- (4) Az elszámolás és az előlegek fizetésének közelebbi módozatait a Bizottság évenként állapítja meg. A Bizottság az Egyezmény célkitűzéseinek keretében anyagszállítással történő teljesítést is megállapíthat.
- (5) A pénzbeli kiegyenlítés a Szerződő Felek között mindenkor érvényben levő fizetési egyezmény szerint történik.

9. Cikk

Műszaki és pénzügyi ellenőrzés

A közös költségen vagy közös érdekből végzett munkák műszaki és pénzügyi ellenőrzésének lehetőségét a Szerződő Felek egymás részére mindenkor kölcsönösen biztosítják. Az ellenőrzés módjának részletes szabályait a Bizottság állapítja meg.

10. Cikk

Vízjogi rendelkezések

(1) Vízjogi kérdésekben annak a Szerződő Félnek a jogszabályai az irányadók, amelynek területén a vízjogi engedélyezési eljárást le kell folytatni.

(2) A mindkét Szerződő Fél területén létesítendő vízi művek vízjogi engedélyét, a saját területén megvalósítandó részt illetően, a Szerződő Felek illetékes vízügyi hatósága adja meg. Ennek során a lehetőség szerint egyidejű vagy legalább egymással összefüggő eljárás lefolytatására kell törekedni és a két határozat tartalmi ellentmondásának kiküszöbölése érdekében a két hatóságnak egyetértésben kell eljárni.

(3) A Szerződő Felek illetékes vízügyi hatóságai a jelen Egyezményvel szabályozott vízjogi ügyekben egymással közvetlenül érintkezhetnek.

11. Cikk

Jelző szolgálat

A Szerződő Felek hatóságai, különösen a vízrajzi szolgálat, valamint a helyi szervek a tudomásukra jutó árvíz-, jég- és minden egyéb, a határvizekkel összefüggő veszélyről egymást a lehető legsürgősebben értesítik.

12. Cikk

Magyar-Osztrák Vízügyi Bizottság

(1) A vízgazdálkodással kapcsolatos együttműködés elősegítésére és a jelen Egyezményben meghatározott vízgazdálkodási feladatok intézésére a Szerződő Felek állandó Magyar-Osztrák Vízügyi Bizottságot alakítanak.

(2) A Bizottság négy tagból áll. A Bizottságba mindegyik Szerződő Fél egy első és egy második meghatalmazottat küld és azok helyetteseit is kijelöli. A tanácskozással szakértőket mindkét Fél szükség szerint bevonhat.

(3) A Bizottság az ügyrendjét maga állapítja meg.

(4) Saját meghatalmazottainak és szakértőinek a költségeit mindkét Szerződő Fél maga viseli. A Bizottság működésével kapcsolatos egyéb, a Bizottság által elismert költségeket - más megállapodás hiányában - a Szerződő Felek fele-fele arányban viselik.

13. Cikk

A Bizottság hatásköre

(1) A Bizottság hatásköre különösen a következő ügyekben való állásfoglalásra és a határozathozatalra terjed ki:
a) műszaki és gazdasági kérdéseknek az Egyezmény szerinti gyakorlati megoldása és a vízügyi együttműködés biztosítása,

b) a vízi munkák tervezése, valamint a kivitelezés és fenntartás módozatainak megállapítása,

c) a vízi munkák és műtárgyak (hidak, duzzasztók, vízkiviteli művek stb.) műszaki tervének, költségvetésének, valamint a munkák kivitelezési ütemtervének jóváhagyása,

d) a közös munkák és kivitelezések felügyelete, leszámolója és a keresetek igazolása,

e) a határozatok, munkák és intézkedések végrehajtásának ellenőrzése céljából helyszíni szemlék tartása,
f) az Egyezmény végrehajtása érdekében a határforgalom megkönnyítésére vonatkozó javaslattétel,
g) a vízépítési munkákkal összefüggő kutatások és mérések végrehajtása, valamint tanulmányok készítése,
h) a vitás kérdések - ideértve a vámkezeléssel kapcsolatos vitás ügyek - rendezése,
i) javaslattétel a Szerződő Felek kormányához az előző pontokkal kapcsolatos kérdésekben, esetleg az Egyezmény megváltoztatására.

(2) Kisebb jelentőségű folyó ügyeket az első meghatalmazottak egymással egyetértésben szabályozhatnak. Ezekről az első ülésen a Bizottságot tájékoztatni kell.

(3) A kormányok a Bizottság hatáskörébe tartozó ügyekben közvetlenül is tárgyalhatnak.

14. Cikk

A Bizottság ülészekai

(1) A Bizottság rendes ülészekot általában évenként egyszer tart. Rendkívüli ülészekot az első meghatalmazottak közös egyetértéssel bármikor összehívhatnak. Bármelyik első meghatalmazott kívánságára a rendkívüli ülészekot egy hónapon belül össze kell hívni.

(2) A Bizottság az ülészekokat - más megállapodás hiányában - a Szerződő Felek területén felváltva tartja.

(3) Az ülészekot a másik Szerződő Fél első meghatalmazottjával egyetértésben annak a Szerződő Félnek az első meghatalmazottja hívja össze, amelynek területén az ülést tartják.

(4) Az első meghatalmazottak egymással közvetlenül érintkezhetnek.

(5) Az ülészekok napirendjét az első meghatalmazottak előzetesen, közös megegyezéssel állítják össze és azt az ülészek során egyetértésben kiegészíthetik.

15. Cikk

A Bizottság munkarendje

(1) Az ülést annak a Szerződő Félnek az első meghatalmazottja vezeti, amelynek területén az ülészekot tartják.

(2) A Bizottság tárgyalási nyelve magyar és német.

(3) A Bizottság a határozatait egyhangúan hozza.

(4) Az ülészekokról két-két példányban magyar és német nyelvű jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet mindkét Fél első meghatalmazottja (helyettese) ír alá.

16. Cikk

A Bizottság határozatainak jóváhagyása

(1) A Bizottság határozatai a kormányok döntési jogát nem korlátozzák. Azok a határozatok, amelyek ellen valamelyik Szerződő Fél illetékes központi hatósága tiltakozást jelent be, nem hajthatók végre. Ha a Bizottság határozata ellen, annak meghozatalától számított négy hónap alatt tiltakozást nem jelentenek be, azt mindkét Szerződő Fél által jóváhagyottnak kell tekinteni. A tiltakozásról az első meghatalmazottak egymást értesítik.

(2) Azokat az ügyeket, amelyekben a Bizottság nem jutott egyetértésre, a véleménykülönbségek ismertetésével a Szerződő Felek kormányai elé kell terjeszteni. A Szerződő Felek kormányai törekednek a vitás ügy egyetértő szabályozására.

17. Cikk

Vámhatározmányok

(1) Az egyik Szerződő Fél területéről a másik Szerződő Fél területére szállítandó és a jelen Egyezmény alapján végrehajtandó munkákhoz szükséges építő- és üzemananyagok mindennemű be- és kiviteli vám fizetése alól mentesek. Az ilyen építő- és üzemananyagokra semmiféle behozatali és kiviteli korlátozás nem vonatkozik.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakra figyelemmel ideiglenesen mentesek a vám fizetése alól a munkaeszközök (gépek, járművek, szerszámok és ezekhez hasonló), ha azokat a határon történő átszállítás alkalmával az azonosság megállapítása céljából az illetékes vámhivatalnál bemutatják és a vámhivatal által megállapított időn belül visszaszállításuk megtörténik. Biztosítékot a függő vámösszegért letenni nem kell. A meghatározott határidő alatt vissza nem szállított tárgyakért a vámot meg kell fizetni, kivéve, ha a tárgy használhatatlanná vált és annak visszaküldése ezért nem történt meg.

(3) A közös érdekű vízi munkák elvégzése érdekében mindkét Szerződő Fél biztosítja az építő- és üzemanyagoknak, valamint munkaeszközöknek egyszerűsített és illetékmentes vámkezelését.

(4) A be- és kivitt építő- és üzemanyagok, valamint munkaeszközök az érdekelt állam vámellenőrzése alá tartoznak.

18. Cikk

Határátlépés

A határátlépés a Szerződő Felek között a határforgalomra vonatkozóan mindenkor érvényben levő szabályok szerint történik.

19. Cikk

Az Egyezmény végrehajtásának elősegítése

A Szerződő Felek mindkét állam érdekeinek szem előtt tartásával a jelen Egyezmény végrehajtásának és a Bizottság munkájának elősegítésére törekednek.

20. Cikk

Államon belüli kötelezettségek

A Szerződő Felek a jelen Egyezményben egymással szemben vállalt fizetési kötelezettsége - különösen az Egyezménynek az a rendelkezése, amely a Szerződő Feleket a költségek közvetlen viselésére kötelezi - nem érinti a belső jogszabályok és kötelezettségek érvényességét, mint amilyen a volt Rábaszabályozó Társulat vízi művei fenntartási költségeihez való megfelelő hozzájárulás fizetésének a kötelezettsége. Ez a rendelkezés nem akadályozza az ilyen belső jogszabályok és kötelezettségek megváltoztatását, vagy újbóli szabályozását.

21. Cikk

Átmeneti rendelkezések

(1) Az 1945. évi május hó 1. napjától a jelen Egyezmény hatálybalépéséig esedékessé vált, kölcsönösen teljesítendő hozzájárulásokat az eddigi százalékos felosztási arány (II. számú melléklet) szerint kell elszámolni. A felülvizsgálat után és annak eredményéhez képest összességében megállapított hátralékos tartozást ki kell egyenlíteni. A hátralékos tartozás kiegyenlítése a jelen Egyezmény 8. Cikkének (5) bekezdésében foglaltak szerint történik.

(2) A volt magyar Rábaszabályozó Társulat alkalmazottainak nyugdíjjáruléka a Szerződő Feleket a jelen Egyezmény II. számú mellékletében meghatározott százalékos arányban terhelik.

Hatálybalépés és érvényesség

(1) A jelen Egyezményt meg kell erősíteni. A megerősítő okmányok kicserélése Budapesten történik.

(2) Az Egyezmény a megerősítő okmányok kicserélése napján lép hatályba és ettől számítva öt éven keresztül érvényben marad. Az Egyezmény továbbra is érvényben marad, ha azt egyik Fél sem mondja fel. A felmondás az annak közlését követő év végén válik érvényessé.

(3) Ennek az Egyezménynek a hatálybalépésével a Szerződő Felek között eddig érvényben volt vízügyi vonatkozású egyezmények hatályukat veszítik, kivéve azokat, amelyeket ez az Egyezmény (II-III. számú melléklete) tartalmaz.

A jelen Egyezmény két eredeti példányban, mindkettő magyar és német nyelven készült. Mindkét szöveg egyaránt hiteles.

Ennek hiteléül a meghatalmazottak ezt az Egyezményt aláírták és pecsétjükkel ellátták.

Kelt Bécsben, 1956. évi április hó 9. (kilenc) napján.

(Aláírások)

I. számú melléklet

1. A Rába folyó balparti árvízvédelmi töltése a sömjéni bekötéstől 22 km hosszban, 1 mőtárgy és 2,313 fm hosszú partbiztosítás.

2. A volt Cziráky-Répcéárapasztó csatorna balparti árvízvédelmi töltése 10,2 km hosszban.

3. A volt Cziráky-Répcéárapasztó csatorna medre a mőtárgyakkal együtt.

4. Az Ikva folyó medre 10,8 km hosszban a mőtárgyakkal együtt.

5. A Hanság csatorna medre 38,7 km hosszban a mőtárgyakkal együtt.

6. A Rábca folyó medre 27,4 km hosszban.

II. számú melléklet

A) Az alább felsorolt vízfolyásszakaszok, vízi építmények és művek fenntartási költségeinek felosztási kulcsa:

1. A Rába folyó balparti árvízvédelmi töltése a sömjéni bekötéstől 22 km hosszban, 1 mőtárgy és 2,313 fm hosszú partbiztosítás

Magyarország 73,08%, Ausztria 26,92%.

2. A volt Cziráky-Répcéárapasztó csatorna balparti árvízvédelmi töltése

Magyarország 71,13%, Ausztria 28,87%.

3. A volt Cziráky-Répcéárapasztó csatorna medre és mőtárgyai

Magyarország 71,13%, Ausztria 28,87%.

4. Az Ikva folyó medre 10,8 km hosszban a mőtárgyakkal

Magyarország 57,78%, Ausztria 42,22%.

5. Hanság csatorna medre 38,7 km hosszban a mőtárgyakkal

Magyarország 59,0%, Ausztria 41,0%.

6-8. A Pomogy-bánfalusi, Feldsee-pomogyi és Zikisch csatornák, valamint ezek mőtárgyai

Magyarország 10,5%, Ausztria 89,5%.

9. A Rábca-folyó medre 27,4 km hosszban

Magyarország 92,8%, Ausztria 7,2%.

10. Nickelsdorfi osztómű

Magyarország 80,0%, Ausztria 20,0%.

B) A volt Rábaszabályozó Társulat alkalmazottainak nyugdíjjárulékára vonatkozó felosztási kulcs

Magyarország 84,9%, Ausztria 15,1%.

III. számú melléklet

1. Sopron város ivóvízellátásának biztosítására vonatkozó intézkedések.

Az Osztrák Köztársaság

a) biztosítja, hogy a vízmű védterületének osztrák részére nézve a mindenkor érvényes osztrák törvényeket alkalmazza,

b) Sopron város részére az ivóvízellátás és a vízmű üzemelése érdekében szükséges munkák végrehajtásához a mindenkor osztrák törvényekben meghatározott kedvezményeket biztosítja.

2. Kőszeg város vízellátásának biztosítása.

Az Osztrák Köztársaság

a) megengedi az Irottkő északi lejtőjén eredő Hétforrás (Siebenbründel) vizének Rótfalva (Rattersdorf) község területén át Kőszegre való vezetését,

b) Kőszeg város vízműve részére megadja a mindenkor osztrák törvényekben biztosított vonatkozó kedvezményeket.

3. A Kis-Lajta vizének a határ mellett levő Máriaaligeti területek öntözésére való felhasználása.

Az Osztrák Köztársaság

a) biztosítja a Magyar Népköztársaság részére azt a jogot, hogy a Kis-Lajta vizét a Máriaaligeti öntözésekre való felhasználás céljából osztrák területen a Rétárokba (Wiesgraben) vezesse; amennyiben a zsilipre és az összekötő csatornákra vonatkozó okiratokban a vízmennyiség még nincs meghatározva, úgy ezt a vízhasználók vonatkozó kérelme alapján az illetékes osztrák hatóságok az előírt eljárás alapján határozzák meg,

b) biztosítja, hogy az összekötőcsatornát nem fogják a Kis-Lajta árvizeinek a Wiesgraben csatornába való vezetésére felhasználni.”

3. § A jelen törvényerejű rendelet a kihirdetés napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1959. július 31-i hatállyal alkalmazni kell. Végrehajtásáról a környezetvédelmi, hírközlési és vízügyi miniszter gondoskodik.